

Υπόθεση C-708/20

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

30 Δεκεμβρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

County Court at Birkenhead (Ηνωμένο Βασίλειο)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

30 Δεκεμβρίου 2020

Ενάγουσα:

B T

Εναγόμενες:

Seguros Catalana Occidente

E B

TO COUNTY COURT AT BIRKENHEAD (πρωτοβάθμιο πολιτικό περιφερειακό δικαστήριο Birkenhead)

ΑΡΙΘ. [παραλειπόμενα] ΑΓΩΓΗ

ΜΕΤΑΞΥ

B T

Ενάγουσα

-και-

(1) SEGUROS CATALAN A OCCIDENTS

(2) Ms E B

Εναγόμενες

ΔΙΑΤΑΞΗ

[παραλειπόμενα] στις 30 Δεκεμβρίου 2020, κατόπιν της από 22 Δεκεμβρίου 2020 γραπτής απόφασης και μετά την επ' ακροατηρίου εξέταση του αιτήματος της ενάγουσας να της επιτραπεί να ασκήσει έφεση πριν αναβληθεί η εκδίκαση της υπόθεσης ώστε οι διάδικοι να εξετάσουν τους όρους παραπομπής ενώπιον του Δικαστηρίου

[παραλειπόμενα]

ΚΑΙ κρίνοντας ότι προκειμένου να αποφανθεί το δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση είναι αναγκαία η επίλυση των ζητημάτων που αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού [E(E)] 1215/2012 και ότι ενδείκνυται να ζητηθεί από το Δικαστήριο η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως σχετικάς

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ:

1. Την παραπομπή στο Δικαστήριο των ερωτημάτων που περιλαμβάνονται στο συνημμένο παράρτημα, αναφορικά με την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού [E(E)] 1215/2012, βάσει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
2. Την άμεση κοινοποίηση της εν θέματι διατάξεως στο Δικαστήριο.
3. Την εν γένει αναστολή εκδίκασης των αγωγών σε βάρος των δύο εναγομένων όσο διαρκεί η διαδικασία αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
4. [παραλειπόμενα]
5. [παραλειπόμενα]
6. Την απόρριψη του αιτήματος της ενάγουσας να της επιτραπεί να ασκήσει έφεση όσον αφορά τις διαπιστώσεις του δικαστηρίου αναφορικά με τα άρθρα 17 και 18 του κανονισμού [E(E)] 1215/2012. [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [σελ. 2 του πρωτοτύπου]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΤΟ ΑΙΤΟΥΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

- 1 Το County Court at Birkenhead (πρωτοβάθμιο πολιτικό περιφερειακό δικαστήριο Birkenhead, Αγγλία και Ουαλία) υπέβαλε την υπό κρίση αίτηση βάσει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [παραλειπόμενα]

2. ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΟΙ

- 2 Η ενάγουσα κατοικεί στην Αγγλία και την Ουαλία [παραλειπόμενα].

- 3 Η δεύτερη εναγομένη κατοικεί στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας και διαθέτει στην κυριότητά της ακίνητο ευρισκόμενο στο [παραλειπόμενα] Alicante (Ισπανία) (στο εξής: ιδιοκτησία). [παραλειπόμενα].
- 4 Η πρώτη εναγομένη ήταν, καθ' όλο το κρίσιμο χρονικό διάστημα, ασφαλιστική εταιρεία με έδρα στην Ισπανία και παρείχε ασφάλιση αστικής ευθύνης στη δεύτερη εναγομένη όσον αφορά την ιδιοκτησία. Η πρώτη εναγομένη ουδόλως αμφισβητεί τη διεθνή δικαιοδοσία του αιτούντος δικαστηρίου, όπως, αντιθέτως, η δεύτερη εναγομένη, ούτε μετέχει στη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

3. ANTIKEIMENO THΣ KYPIAS ΔΙΚΗΣ

- 5 Οι ισχυρισμοί της ενάγουσας, τους οποίους αρνείται η δεύτερη εναγομένη, είναι οι εξής:
  - α) Στο πλαίσιο σύμβασης, συναφθείσας στο όνομα της ενάγουσας από μέλος της οικογένειάς της, η δεύτερη εναγομένη ανέλαβε να προσφέρει στην ενάγουσα και στην οικογένειά της επτά διανυκτερεύσεις στην ιδιοκτησία, με πρώτη ημέρα διαμονής την 31η Μαρτίου 2018.
  - β) Η κράτηση του καταλύματος όπως επίσης και η πληρωμή ολοκληρώθηκαν μέσω του διαδικτύου.
  - γ) Η ιδιοκτησία περιβαλλόταν από αίθριο εξωτερικό πλακόστρωτο, το οποίο οδηγούσε σε πισίνα. [σελ. 3 του πρωτοτύπου] [σελ. 4 του πρωτοτύπου]
  - γ) Στις 3 Απριλίου 2018, η ενάγουσα, ηλικίας τότε 83 ετών, διερχόμενη τον συγκεκριμένο αίθριο χώρο προς την πισίνα, παραπάτησε σε ένα μη εμφανές σκαλοπάτι και έπεσε με τη δεξιά πλευρά του σώματός της (στο εξής: ατύχημα).
  - ε) Εξαιτίας του ατυχήματος, υπέστη κάταγμα στο δεξί ισχίο και καρπό μαζί με ανοικτά εξωτερικά τραύματα στο μέτωπό της, για τα οποία υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση στην Ισπανία. [παραλειπόμενα]
- 6 Η ενάγουσα ασκεί αγωγή της κατά της δεύτερης εναγομένης ζητώντας αποζημίωση όσον αφορά τις άμεσες και έμμεσες ζημιές που υπέστη. Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η δεύτερη εναγομένη είχε καθήκον εύλογης επιμέλειας και ικανότητας, απορρέον από τη μεταξύ συμβατική σχέση τους αλλά και τις διατάξεις περί αδικοπραξίας, βάσει του οποίου όφειλε να βεβαιωθεί ότι η ιδιοκτησία πληρούσε τους εύλογους όρους ασφαλούς χρήσης, και ότι δεν εκπλήρωσε το καθήκον της αυτό. Η ενάγουσα ισχυρίζεται (μεταξύ άλλων) ότι υπήρχε υποχρέωση εγκαταστάσεως χειρολησθήρων κατά μήκος της κλίμακας ή/και προειδοποίησης ή/και σήμανσης, κατά κάποιο τρόπο, του σκαλοπατιού. Η εναγομένη αρνείται την ευθύνη της, δεδομένου ότι δεν συντρέχει δικαιοδοσία του αγγλικού δικαστηρίου επί της δεύτερης εναγομένης, η οποία άλλωστε δεν κατέθεσε ούτε προτάσεις.

- 7 Στις 14 Απριλίου 2019 η ενάγουσα κατέθεσε αγωγή στο County Court Money Claims Centre (κεντρικό όργανο των πρωτοβάθμιων πολιτικών περιφερειακών δικαστηρίων αρμόδιο για διαφορές από χρηματικές απαιτήσεις), η οποία στη συνέχεια κοινοποιήθηκε στις εναγόμενες [παραλειπόμενα]. Η ενάγουσα θεώρησε ότι θεμελιωνόταν διεθνής δικαιοδοσία σε σχέση με την πρώτη εναγομένη δυνάμει των άρθρων 11, παράγραφος 1, στοιχείο β', και 13, παράγραφος 2, του κανονισμού [E (E)] 1215/2012 (στο εξής: αναδιατυπωμένος κανονισμός Βρυξέλλες I). Η πρώτη εναγομένη δεν αμφισβήτησε τη διεθνή δικαιοδοσία και κατέθεσε προτάσεις κατά της αγωγής αυτής. Με τις προτάσεις της, η πρώτη εναγομένη συνομολόγησε (i) ότι ασφάλισε τη δεύτερη εναγομένη όσον αφορά την εκ μέρους της μίσθωση της ιδιοκτησίας και (ii) ότι ήταν υποχρεωμένη να καταβάλει αποζημίωση όσον αφορά την ευθύνη της για το ατύχημα υπό την επιφύλαξη «*τυχόν περιορισμών η εξαιρέσεων στο ασφαλιστήριο*». Η εκδίκαση της αγωγής μεταφέρθηκε στη συνέχεια στο County Court at Birkenhead.
- 8 Με αίτηση που κατέθεσε στις 29 Ιανουαρίου 2020, η δεύτερη εναγομένη αμφισβήτησε τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων της Αγγλίας και της Ουαλίας για την εκδίκαση της αγωγής που είχε ασκηθεί κατ' αυτής.
- 9 Πριν από την εξέταση της αίτησης, και κατόπιν συμπληρωματικών στοιχείων που συγκεντρώθηκαν κατόπιν αιτήματος της ενάγουσας βάσει του άρθρου 18 [των Civil Procedure Rules (διατάξεων πολιτικής δικονομίας)] περί συγκέντρωσης συμπληρωματικών στοιχείων, η πρώτη εναγομένη διευκρίνισε τη θέση της και υποστήριξε ότι, με βάση τους περιορισμούς και τις εξαιρέσεις που απορρέουν από το ασφαλιστήριο, δεν υφίστατο ασφαλιστική κάλυψη όσον αφορά τη χρήση της ιδιοκτησίας εκ μέρους της δεύτερης εναγομένης ως καταλύματος διακοπών προοριζόμενου για επί πληρωμή επισκέπτες. Επομένως, η πρώτη εναγομένη αμφισβήτησε την υποχρέωσή της να αποζημιώσει τη δεύτερη εναγομένη για το ατύχημα και, στη συνέχεια, αιτήθηκε την απόρριψη της αγωγής της ενάγουσας κατά το σκέλος που την αφορούσε. Η ενάγουσα και η πρώτη εναγομένη (μόνο) ερίζουν ως προς το κύρος και την έκταση [σελ. 5 του πρωτοτύπου] της ασφαλιστικής κάλυψης. [παραλειπόμενα] Η εκδίκαση της αίτησης της πρώτης εναγομένης για απόρριψη της αγωγής σε βάρος της ανεστάλη εν αναμονή της έκβασης της παρούσας αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 10 Κατά την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της αιτήσεως της δεύτερης εναγομένης, με αντικείμενο την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας, η ενάγουσα ισχυρίστηκε ότι όσον αφορά τη δεύτερη εναγομένη υφίσταται διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 3, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I. Επιπλέον, η ενάγουσα ισχυρίστηκε ότι το δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 17 και 18.
- 11 Η αίτηση της δεύτερης εναγομένης ήχθη προς εκδίκαση ενώπιον του District Judge [περιφερειακού δικαστή] [παραλειπόμενα] στις 7 Δεκεμβρίου 2020. Με την από 22 Δεκεμβρίου 2020 απόφασή του, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν έχει δικαιοδοσία βάσει των άρθρων 17 και 18. Η ενάγουσα βάλλει κατά της

διαπίστωσης αυτής, ωστόσο η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σε καμία περίπτωση δεν αφορά ζητήματα που άπτονται του τμήματος 4 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες Ι. Το αιτούν δικαστήριο συνόψισε την επιχειρηματολογία των διαδίκων επί του άρθρου 13, παράγραφος 3, έκρινε δε αναγκαία την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να αποφανθεί οριστικά επί της ενστάσεως ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του Ηνωμένου Βασιλείου που πρόβαλε η δεύτερη εναγομένη.

4. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- 12 Το 2015, με την απόφασή του **Hoteles Pi Aero Canarias SL/Keefe [2016] 1 WLR 905**, το Court of Appeal [εφετείο (Αγγλία και Ουαλία)] εξέτασε το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ι) (νυν άρθρο 13, παράγραφος 3, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες Ι).
- 13 Τα πραγματικά περιστατικά ήταν τα ακόλουθα:
- α) Η δεύτερη εναγομένη, ισπανική εταιρεία με την επωνυμία Hoteles Pinero Canarias SL, είχε στην κυριότητα της και εκμεταλλευόταν ένα ξενοδοχείο.
  - β) Η πρώτη εναγομένη, ασφαλιστική εταιρεία με την επωνυμία Mapfre, είχε ασφαλίσει τη δεύτερη εναγομένη για [αστική] ευθύνη.
  - γ) Ο ενάγων ήταν Άγγλος υπήκοος, ο οποίος τραυματίστηκε κατά τη διάρκεια των διακοπών του στο ξενοδοχείο της δεύτερης εναγομένης.
  - δ) Ο ενάγων άσκησε αγωγή κατά των εναγομένων ενώπιον αγγλικού δικαστηρίου.
  - ε) Η πρώτη εναγομένη αναγνώρισε τη διεθνή δικαιοδοσία του αγγλικού δικαστηρίου.
  - στ) Η δεύτερη εναγομένη αμφισβήτησε τη διεθνή δικαιοδοσία του αγγλικού δικαστηρίου.
  - ζ) Ο ενάγων επικαλέστηκε το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες Ι προς θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας. [σελ. 6 του πρωτοτύπου]
- 14 Το Court of Appeal [εφετείο (Αγγλία και Ουαλία)] αποφάνθηκε ότι είχε πράγματι διεθνή δικαιοδοσία όσον αφορά το συμβάν που έλαβε χώρα στο ευρισκόμενο επί ισπανικού εδάφους ξενοδοχείο της δεύτερης εναγομένης υπό την προϋπόθεση προσεπίκλησής στην ευθεία αγωγή που ασκήθηκε κατά της ασφαλιστικής εταιρείας που είχε ασφαλίσει τη δεύτερη εναγομένη για [αστική] ευθύνη.

- 15 Το ξενοδοχείο άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Supreme Court το οποίο, τον Αύγουστο του 2017, υπέβαλε στο [παραλειπόμενα] [Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης] τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα (βλ. υπόθεση C-491/17, ΕΕ [C 347] της 16ης [παραλειπόμενα] Οκτωβρίου 2017, σ. 18).
- α) Πρέπει, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I [νυν άρθρο 13, παράγραφος 3, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I] η αγωγή του ζημιωθέντος κατά του αντισυμβαλλομένου του ασφαλιστή ή του ασφαλισμένου να αφορά υπόθεση ασφαλίσεως, υπό την έννοια ότι θέτει ζήτημα κύρους ή ισχύος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου;
  - β) Πρέπει, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 3, να υπάρχει κίνδυνος εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων αν δεν επιτραπεί η συνεκδίκαση;
  - γ) Διαθέτει το δικαστήριο εξουσία εκτιμήσεως για να απορρίψει ή επιτρέψει τη συνεκδίκαση αγωγής η οποία εμπίπτει στο άρθρο 11, παράγραφος 3;
- 16 Κατόπιν της καταθέσεως γραπτών παρατηρήσεων εκ μέρους των διαδίκων και της Επιτροπής, η αξίωση ικανοποιήθηκε και η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αποσύρθηκε.
- 17 Με βάση το ισχύον στην Αγγλία και την Ουαλία περί δεδικασμένου κοινό δίκαιο, τα κατώτερα δικαστήρια δεσμεύονται από τις διαπιστώσεις του ανώτερου δικαστηρίου. Εν προκειμένω, το County Court at Birkenhead είναι κατώτερο του Court of Appeal.
- 18 Οι διάδικοι δεν επικαλούνται επιπλέον άλλες διατάξεις του εθνικού δικαίου περί συμβατικών και μη συμβατικών ενοχών.

5. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

- 19 Το άρθρο 10 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I ορίζει τα εξής:
- Σε υποθέσεις ασφαλίσεων η διεθνής δικαιοδοσία ρυθμίζεται από το παρόν τμήμα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 και του άρθρου 7 σημείο 5.
- 20 Το άρθρο 13 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I ορίζει τα εξής:
- «1. Σε υποθέσεις ασφάλισης αστικής ευθύνης, ο ασφαλιστής μπορεί επίσης να προσεπικληθεί ενώπιον του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλισμένου, αν το δίκαιο του δικαστηρίου το επιτρέπει. [σελ. 7 του πρωτοτύπου]

2. Οι διατάξεις των άρθρων 10, 11 και 12 εφαρμόζονται σε περίπτωση ευθείας αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλιστή, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.
- 3 Αν το δίκαιο που διέπει την ευθεία αγωγή προβλέπει την προσεπίκληση του αντισυμβαλλομένου του ασφαλιστή ή του ασφαλισμένου, το ίδιο δικαστήριο έχει δικαιοδοσία και ως προς αυτούς.»
- 21 Στην υπόθεση *Kabeg*, C-340/16 [απόφαση της 20ής Ιουλίου 2017, EU:C:2017:576], το προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο ήταν εάν ο εργοδότης ο οποίος κατέβαλε τον μισθό του ζημιωθέντος-τραυματία καθ' όλη τη διάρκεια της αναρρωτικής του αδείας είναι «ο ασθενέστερος διάδικος», σε σύγκριση με τον ασφαλιστή της προς τρίτους αστικής ευθύνης, υπό την έννοια των περί διεθνούς δικαιοδοσίας κανόνων του τμήματος 3 του κανονισμού *Βρυξέλλες Ι*. Στις προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας M. Bobek εξέτασε το ζήτημα αν η συγκεκριμένη υπόθεση συνιστούσε «υπόθεση ασφαλίσεως». Οι προτάσεις του περιλαμβάνουν το ακόλουθο σημείο (προτάσεις της 18ης Μαΐου 2017, ECLI:EU:C:2017:396, σημείο 36):
- «Κατά τη γνώμη μου, δεν θα ήταν ούτε αναγκαίο ούτε φρόνιμο να προσπαθήσει κανείς να ορίσει με γενικό και εξαντλητικό τρόπο την έννοια της “υποθέσεως ασφαλίσεως” και, συνεπώς, το τι συνιστά “ασφάλιση”. Το έργο αυτό μπορεί να το αναλάβει η νομική επιστήμη. Ωστόσο, από την εξετασθείσα νομολογία προκύπτει ένα στοιχείο, το οποίο συναρτάται προφανώς με την λογική του συστήματος της Σύμβασης των Βρυξελλών και των κανονισμών: όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, το στοιχείο στο οποίο βασίζεται ο προσδιορισμός του τι συνιστά “υπόθεση ασφαλίσεως” είναι ουσιαστικά “ζήτημα νομικής βάσεως”. Αποτελεί η διαπίστωση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από την ασφαλιστική σχέση τη βάση ασκήσεως της αγωγής κατά συγκεκριμένου εναγομένου (με άλλα λόγια, την αιτία της εν λόγω αγωγής); Αν ναι, τότε η υπόθεση μπορεί να θεωρηθεί ως υπόθεση ασφαλίσεως.»
- 22 Ο γενικός εισαγγελέας M. Bobek συνήγαγε εξ αυτού ότι ο όρος αυτός πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς και ομοίμορφα. Πρόκειται ουσιαστικά για «ζήτημα νομικής βάσεως» (με άλλα λόγια, πρέπει να εξεταστεί ποια είναι η αιτία της αγωγής κατά συγκεκριμένου εναγομένου). Ο γενικός εισαγγελέας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το αντικείμενο της αγωγής εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του τμήματος 3 «εφόσον αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από σχέση ασφαλίσεως». Το Δικαστήριο στην απόφασή του δεν απάντησε ευθέως στο ερώτημα σε ποιο βαθμό θα πρέπει μια αγωγή να συνιστά «υπόθεση ασφαλίσεως» προκειμένου να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του τμήματος 3, ούτε στο ερώτημα ποιο είναι το περιεχόμενο της έννοιας «υπόθεση ασφαλίσεως».
- 23 Εντούτοις, στην υπόθεση *Kabeg* το Δικαστήριο έκρινε: (1) ότι η έννοια του «ασθενέστερου διαδίκου» ορίζεται με μάλλον ευρύτερο τρόπο στις υποθέσεις ασφαλίσεως απ' ό,τι στις υποθέσεις των συναπτομένων από τους καταναλωτές

συμβάσεων ή στις υποθέσεις των ατομικών συμβάσεων εργασίας· (2) ότι οι εργοδότες που υπεισέρχονται στα δικαιώματα αποζημιώσεως των υπαλλήλων τους μπορούν να θεωρηθούν πρόσωπα τα οποία υπέστησαν ζημία υπό την έννοια του τμήματος 3 του κανονισμού (ανεξάρτητα από το μέγεθός τους και από τη νομική μορφή τους)· (3) ότι ο [σελ. 8 του πρωτοτύπου] εργοδότης μπορεί να θεωρηθεί «ασθενέστερος διάδικος» σε σύγκριση με τον ασφαλιστή· και, επομένως, κατέληξε στην κρίση ότι (4) «[...] ένας εργοδότης που έχει υπεισέλθει στα δικαιώματα μισθωτού του ο οποίος είναι ζημιωθείς εξαιτίας τροχαίου ατυχήματος, και στον οποίο εξακολούθησε να καταβάλλει μισθό, μπορεί, υπό την ιδιότητα του “ζημιωθέντος”, να ασκήσει αγωγή κατά του ασφαλιστή του εμπλεκόμενου στο εν λόγω ατύχημα οχήματος ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχει την εγκατάστασή του, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται».

- 24 Το Δικαστήριο δεν κλήθηκε τελικώς να εξετάσει τα ερωτήματα που τέθηκαν με την υπόθεση **Keefe**· επίσης, δεν κατατέθηκαν προτάσεις από γενικό εισαγγελέα.

6. ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

- 25 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι:

- α) Με βάση την αρχή του αγγλικού δικαίου που διαμορφώθηκε με την απόφαση **Keefe**, ο ενάγων δύναται, βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 3, να προσεπικαλέσει στη δίκη κατά του κυρίως εναγομένου ασφαλιστή που έχει έδρα στην αλλοδαπή τον ασφαλισμένο ο οποίος έχει κατοικία ή έδρα στην αλλοδαπή.
- β) Η τελολογική ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 3, επιβεβαιώνει, για τους λόγους που εκτίθενται στην απόφαση **Keefe**, τη δυνατότητα προσεπίκλησης του ασφαλισμένου στη δίκη κατά του κυρίως εναγομένου ασφαλιστή όταν ο ενάγων ζητεί αποζημίωση για κάθε μία από τις άμεσες και έμμεσες ζημίες που υπέστη.
- γ) Δεν είναι αναγκαίο να υπάρχει «διαφωνία» μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ως προς το κύρος ή τη ισχύ του ασφαλιστηρίου. Η μόνη προϋπόθεση που πρέπει να πληρούται δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 3, είναι να επιτρέπεται η προσεπίκληση του ασφαλισμένου στην ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή από το δίκαιο που διέπει την ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή, εν προκειμένω από το ισπανικό δίκαιο.
- δ) Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, όταν υφίσταται τέτοιου είδους διαφωνία μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου, το άρθρο 13, παράγραφος 3, επιτρέπει την προσεπίκληση του ασφαλισμένου στην αγωγή σε βάρος του ασφαλιστή.

- 26 Η δεύτερη εναγομένη ισχυρίζεται ότι:

- α) Το άρθρο 13, παράγραφος 3, τυγχάνει εφαρμογής μόνο σε αγωγές που αφορούν υπόθεση ασφαλίσεως.
- β) Η αγωγή της ενάγουσας έχει ως αντικείμενο την αποκατάσταση της άμεσης και έμμεσης ζημίας η οποία αξιώνεται στη βάση μίσθωσης εξοχικής κατοικίας η οποία φέρεται ότι έγινε κατά παράβαση των κανόνων επιμέλειας από πλευράς εκμισθωτή. Δεν πρόκειται για υπόθεση [σελ. 9 του πρωτοτύπου] ασφαλίσεως και δεν καθίσταται υπόθεση ασφαλίσεως απλώς και μόνο εκ του ότι ασκείται ομού με την ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή.
- γ) Επιπλέον, δεν καθίσταται υπόθεση ασφαλίσεως επειδή υφίσταται διαφωνία μεταξύ ασφαλιστή και ζημιωθέντος ως προς το κύρος ή την ισχύ του ασφαλιστηρίου.

7. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΚΕΠΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

27 Τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβάλλονται με την παρούσα αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορούν τρία διακριτά ζητήματα:

- α) Σε περίπτωση κατά την οποία ο ζημιωθείς ενάγει τον ασφαλιστή ενός ζημιώσαντα στο κράτος μέλος της κατοικίας τους βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 2, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I, δύναται ο ζημιωθείς να προσεπικαλέσει τον ζημιώσαντα δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 3, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I, εάν η αξίωση κατά του τελευταίου [ζημιώσαντα] δεν απορρέει από «υπόθεση ασφαλίσεως» (στο εξής: **1^ο ζήτημα**) □
- β) Ποιο είναι το νόημα του όρου «υπόθεση ασφαλίσεως» κατά την έννοια του τμήματος 3 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I (στο εξής: **2^ο ζήτημα**); και
- γ) Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ του ενάγοντος και του ασφαλιστή σχετικά με το κύρος ή την ισχύ του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, η ύπαρξη μιας τέτοιου είδους διαφοράς διασφαλίζει στον ενάγοντα τη δυνατότητα να προσεπικαλέσει τον φερόμενο ως ζημιώσαντα βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 3 σε αγωγή κατά του ασφαλιστή στο κράτος μέλος της κατοικίας του βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 2 (στο εξής: **3^ο ζήτημα**).

28 Τα ερωτήματα υπό **το 1^ο ζήτημα** [ερωτήματα (α) και (δ)] υποβάλλονται στο Δικαστήριο για τους εξής λόγους:

- α) Με την απόφαση **Odenbreit κατά FBTO Schadeverzekerhtgen NV** [C-463/06 [13ης Δεκεμβρίου 2007, ECLI:EU:C:2007:792]], το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες I (νυν άρθρο 11, παράγραφος 1 στοιχείο β', του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I) επιτρέπει στον αντισυμβαλλόμενο του ασφαλιστή να εναγάγει τον ασφαλιστή στο κράτος

- μέλος της κατοικίας του ακόμη και αν ο ασφαλιστής έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος (εφόσον το εφαρμοστέο επί της ασφαλιστικής σύμβασης δίκαιο επιτρέπει την άσκηση ευθείας αγωγής).
- β) Στην υπόθεση **Keefe**, το Court of Appeal [εφετείο (Αγγλία και Ουαλία)] κλήθηκε να κρίνει εάν ο ζημιωθείς, ο οποίος είχε το δικαίωμα να ασκήσει αγωγή και ο οποίος άσκησε πράγματι αγωγή, κατά [σελ. 10 του πρωτοτύπου] του ασφαλιστή του φερόμενου ως ζημιώσαντος ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο είχε την κατοικία του ο ζημιωθείς (σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες I), είχε επίσης το δικαίωμα να προσεπικαλέσει τον φερόμενο ως ζημιώσαντα στη δίκη κατά του κυρίως εναγομένου ασφαλιστή δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I (νυν άρθρο 13, παράγραφος 3, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες II). Το Court of Appeal [εφετείο (Αγγλία και Ουαλία)] έκρινε ότι ο ζημιωθείς είχε το δικαίωμα να προσεπικαλέσει τον φερόμενο ως ζημιώσαντα στη δίκη κατά του κυρίως εναγομένου ασφαλιστή, μολονότι ο φερόμενος ως ζημιώσας είχε την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος (υπό την προϋπόθεση ότι το εφαρμοστέο δίκαιο επιτρέπει την προσεπίκληση του ζημιώσαντος στη δίκη κατά του ασφαλιστή) και (το πλέον σημαντικό, όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση) μολονότι η διαφορά με τον φερόμενο ως ζημιώσαντα δεν αφορούσε υπόθεση ασφαλίσεως.
- γ) Το σκεπτικό της αποφάσεως του Court of Appeal [εφετείου (Αγγλία και Ουαλία)] στην προμνησθείσα απόφαση **Keefe** ήταν με απλά λόγια το εξής:
- i. Κατά τα εκτιθέμενα στην απόφαση **Odenbreit**, δεν απαιτείται η διαφωνία να αφορά τους όρους της ασφάλισης προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα ευθείας αγωγής κατά του ασφαλιστή ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχει την κατοικία του ο αντισυμβαλλόμενος του ασφαλιστή (και εφόσον ο ασφαλιστής έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος) σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Βρυξέλλες I □
  - ii. Το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I [νυν άρθρο 13, παράγραφος 2, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I] παρέχει στον «ζημιωθέντα» το δικαίωμα να εναγάγει τον ασφαλιστή του ζημιώσαντος ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους του τόπου όπου έχει την κατοικία του ο ζημιωθείς (εφόσον ο ασφαλιστής έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος).
  - iii. Το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I παρέχει στον ζημιωθέντα το δικαίωμα να προσεπικαλέσει τον ζημιώσαντα στη δίκη κατά του κυρίως εναγομένου ασφαλιστή του φερόμενου ως ζημιώσαντος (σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I) ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του ζημιωθέντος σε κράτος μέλος, ακόμη και αν ο

φερόμενος ως ζημιώσας έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος (αν αυτό επιτρέπεται από το δίκαιο που διέπει το δικαίωμα άσκησης ευθείας αγωγής κατά του ασφαλιστή) ·

- iv. Εφόσον το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού Βρυξέλλες I δεν απαιτεί την ύπαρξη διαφωνίας ως προς το ασφαλιστήριο (όπως επιβεβαιώθηκε με την απόφαση **Odenbreit**) προκειμένου να μπορεί να εναχθεί ευθέως ο ασφαλιστής από τον αντισυμβαλλόμενο του, δεν συντρέχει κανένας απολύτως λόγος να απαιτείται η ύπαρξη διαφωνίας ως προς το ασφαλιστήριο προκειμένου να επιτραπεί η προσεπίκληση του φερόμενου ως ζημιώσαντος (βάσει του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I)· και
- v. Το Court of Appeal [εφετείο (Αγγλία και Ουαλία)] εκτίμησε ότι η εκ μέρους του ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I συνάδει με τους σκοπούς που εκθέτουν οι αιτιολογικές σκέψεις 13 (ήτοι την προστασία του ασθενέστερου διαδίκου-ζημιωθέντος) και 15 (ήτοι την ελαχιστοποίηση της [σελ. 11 του πρωτοτύπου] πιθανότητας έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη) του κανονισμού του κανονισμού Βρυξέλλες I [νυν αιτιολογικές σκέψεις 18 και 21 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I] □
- δ) Σε διάσταση, ίσως, με την απόφαση του Court of Appeal [εφετείου (Αγγλία και Ουαλία)] στην υπόθεση **Keefe**, ο γενικός εισαγγελέας M. Bobek, στις προτάσεις του στην υπόθεση **Kabeg**, υπογράμμισε ότι όλα τα άρθρα του τμήματος 3 του κανονισμού Βρυξέλλες I αφορούν περιπτώσεις όπου το αντικείμενο της αγωγής αφορά υποθέσεις ασφαλίσεων. Κατά τη διατύπωση των προτάσεών του, ο γενικός εισαγγελέας M. Bobek έλαβε υπόψη την αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού Βρυξέλλες I [νυν αιτιολογική σκέψη 15 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I], κατά την οποία οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και, προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, είναι αναγκαίο να ερμηνεύονται στενά οι εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου σε κράτος μέλος·
- ε) Δεν είναι σαφές ότι το Δικαστήριο, με την απόφασή του στην υπόθεση **Odenbreit**, έκρινε –όπως εκθέτει το Court of Appeal [εφετείο (Αγγλία και Ουαλία)] στην απόφαση **Keefe**– ότι, προκειμένου να έχει εφαρμογή το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I, δεν απαιτείται η διαφωνία να αφορά την ασφαλιστική σύμβαση. Το Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό ότι ο χαρακτηρισμός, βάσει του εθνικού δικαίου της Γερμανίας, της ευθείας αγωγής κατά του ασφαλιστή ως αγωγής λόγω ευθύνης από αδικοπραξία είναι καταλυτικός όσον αφορά το ζήτημα του κατά πόσον θα μπορούσε να ασκηθεί αγωγή σε βάρος του ασφαλιστή ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους της κατοικίας του ζημιωθέντος, επισημαίνοντας ότι το ζήτημα αυτό εξαρτάται από το αν η

αγωγή κατά του ασφαλιστή αφορά, εν γένει, υπόθεση ασφαλίσεως. Η άποψη του Court of Appeal [εφετείου (Αγγλία και Ουαλία)] ότι η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση **Odenbreit** υποδεικνύει ότι, προκειμένου να ασκηθεί αγωγή κατά του ασφαλιστή από τον ζημιωθέντα σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I, δεν είναι αναγκαίο η κατά του ασφαλιστή αγωγή να αφορά «υπόθεση ασφαλίσεως» οφείλεται, ενδεχομένως, σε διαφορετική αντίληψη του περιεχομένου της έννοιας της «υποθέσεως ασφαλίσεως» (βλ. **2^ο ζήτημα** κατωτέρω).

στ) Στην υπόθεση **Keefe**, το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο) έκρινε παραδεκτή την εκ μέρους του εναγομένου (φερόμενου ως ζημιώσαντος) άσκηση αιτήσεως αναιρέσεως της αποφάσεως του Court of Appeal [εφετείου (Αγγλία και Ουαλία)]. Πριν από την επί της ουσίας εξέταση της εν λόγω αιτήσεως αναιρέσεως, το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο) υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα. Στα ερωτήματα εκείνα περιλαμβανόταν και το ερώτημα εάν πρέπει η αγωγή του ζημιωθέντος κατά του φερόμενου ως ζημιώσαντος να αφορά υπόθεση ασφαλίσεως, προκειμένου να συνεκδικαστεί –σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I– με την ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή του τελευταίου, που έχει ασκηθεί σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I (στο κράτος μέλος του κατά περίπτωση ζημιωθέντος). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο προς υποστήριξη του ισχυρισμού ότι η αγωγή κατά του φερόμενου ως ζημιώσαντα δεν αφορά υπόθεση ασφαλίσεως. Στην περίπτωση εκείνη, χώρησε παραίτηση από την ασκηθείσα ενώπιον του Supreme Court (Ανωτάτου Δικαστηρίου) αναίρεση, πριν το Δικαστήριο εξετάσει τα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε σε αυτό το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο) και [σελ. 12 του πρωτοτύπου]

ζ) Το ζήτημα σε ποιον από τους σκοπούς που επιδιώκει ο νομοθέτης με τις «περί ασφαλίσεων εξαιρετικές διατάξεις» του τμήματος 3 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I θα πρέπει να αναγνωριστεί προτεραιότητα είναι αμφιλεγόμενο, αποτελεί δε ζήτημα επί του οποίου είναι σκόπιμη η παροχή κατευθυντηρίων γραμμών εκ μέρους του Δικαστηρίου.

29 Επί των ερωτημάτων υπό το **2ο** και **3ο** ζήτημα [ερωτήματα (β) και (γ)]:

α) Ο γενικός εισαγγελέας M. Bobek, στην υπόθεση **Kabeg**, φαίνεται να θεωρεί ότι ο όρος «υπόθεση ασφαλίσεως» έχει την έννοια ότι η επίμαχη αγωγή πρέπει να αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση, αλλά δεν απαιτείται καμία διαφωνία ως προς το ασφαλιστήριο. Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Bobek στην υπόθεση **Kabeg** αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο ευθείας αγωγής, ασκηθείσας κατά ασφαλιστή, βάσει του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I. Ο γενικός εισαγγελέας M. Bobek διατύπωσε τη γνώμη ότι η ασκηθείσα αγωγή κατά του ασφαλιστή πληρούσε την αναγκαία προϋπόθεση να συνιστά «υπόθεση ασφαλίσεως» για μόνο τον λόγο ότι αφορούσε

ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ασφαλιστή που απέρρεαν από το ασφαλιστήριο. Λιγότερο σαφές είναι όμως το ζήτημα κατά ποιον τρόπο η αγωγή κατά του φερόμενου ως ζημιώσαντος (ήτοι του ασφαλισμένου δυνάμει ασφαλιστηρίου), την προσεπίκληση του οποίου στην ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή επιδιώκει ο ζημιωθείς, είναι δυνατόν να συνιστά «υπόθεση ασφαλίσεως»·

- β) Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε στο Δικαστήριο το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο) (βλ. σημείο 15, στοιχείο α', ανωτέρω) υποδήλωνε ότι ο όρος «υπόθεση ασφαλίσεως» μπορεί να σημαίνει (σε αντίθεση με τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Bobek στην υπόθεση **Kabeg**) ότι η ένδικη διαφορά πρέπει να αφορά ζητήματα σχετικά με το κύρος ή την ισχύ του ασφαλιστηρίου·
- γ) Επομένως, ζητείται από το Δικαστήριο καθοδήγηση ως προς τη φύση και την έκταση της αναγκαίας προϋπόθεσης κατά την οποία, για να εφαρμοστεί το τμήμα 3 του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I, πρέπει να πρόκειται για «υπόθεση ασφαλίσεως», και, ειδικότερα, όταν ο ζημιωθείς που ασκεί ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφος 2, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους κατοικίας τους επιχειρεί την προσεπίκληση στην αγωγή αυτή του φερόμενου ως ζημιώσαντος βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 3, του αναδιατυπωμένου κανονισμού Βρυξέλλες I, όταν ο φερόμενος ως ζημιώσας κατοικεί σε άλλο κράτος.
- 30** Υπό τις συνθήκες αυτές, το County Court at Birkenhead (πρωτοβάθμιο πολιτικό περιφερειακό δικαστήριο Birkenhead), υποβάλλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα: [σελ. 13 του πρωτοτύπου]

ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- α) Αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 13, παράγραφος 3, του [κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις], να αφορά το αντικείμενο της αγωγής, την οποία ασκεί ο ζημιωθείς για τη δικαστική επιδίωξη αξιώσεων κατά του αντισυμβαλλομένου του ασφαλιστή/ασφαλισμένου, υπόθεση ασφαλίσεως;
- β) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησεως στο ερώτημα (α), το γεγονός ότι οι αξιώσεις του ζημιωθέντος κατά του αντισυμβαλλομένου του ασφαλιστή/ασφαλισμένου βασίζονται στα ίδια πραγματικά περιστατικά με την ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή και ασκούνται στο πλαίσιο της ίδιας αυτής αγωγής συνιστά επαρκή συνθήκη ώστε να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εν λόγω αγωγή του ζημιωθέντος αφορά υπόθεση ασφαλίσεως, ακόμη και όταν το αντικείμενο της διαφοράς

μεταξύ του ζημιωθέντος και του αντισυμβαλλόμενου του ασφαλιστή/ασφαλισμένου ουδόλως αφορά υπόθεση ασφαλίσεως;

- γ) Επιπλέον και επικουρικώς, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα (α), το γεγονός ότι μεταξύ του ασφαλιστή και του ζημιωθέντος υφίσταται διαφωνία ως προς το κύρος ή την ισχύ του ασφαλιστηρίου συνιστά επαρκή συνθήκη ώστε να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η αγωγή του ζημιωθέντος αφορά υπόθεση ασφαλίσεως;
- δ) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα (α), αποτελεί επαρκή συνθήκη το γεγονός ότι, σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει την ευθεία αγωγή κατά του ασφαλιστή, επιτρέπεται η προσεπίκληση του αντισυμβαλλόμενου του ασφαλιστή/ασφαλισμένου; **[σελ. 14 του πρωτοτύπου]**